

tempus possit aliquis ordinari; sic enim aliquando legimus factum in Ecclesia, ut sanctissimi viri statim ad Episcopatum repente eligerentur, etiam ante susceptum baptismum. Unde est illud Ambros., epist. 82, alias 25: *Neophytus prohibetur ordinari ne extollatur in superbiam: sed, si non deest humilitas competens sacerdotio, ubi causa non hæret, vitium non imputatur.* Quæ verba ita retulit Gratianus, dist. 61, cap. Neophytus. Ambrosius vero cum de sua ordinatione loqueretur, interposuit hæc verba notanda: *Si dilatio ordinationi defuit, vis cogentis est, quæ nimirum et humilitatem et dignitatem electi demonstrabit.* Existimo tamen hoc prudens iudicium quoad inferiores clericos ad Episcopum pertinere, nam quoad Episcopos proprium est Summi Pontificis, a quo debent confirmari; quoad alios vero committendum non est iudicio cuiuscumque prudentis, aut inferioris pastoris, cum approbatio ordinandorum ad Episcopum pertineat; neque etiam videtur Episcopis hæc facultas deneganda, cum in hoc iura nihil disponant, nec certum tempus limitent. Neque est hæc propria dispensatio in irregularitate, quia hæc irregularitas non habet certum durationis tempus, et ita solum est quedam authentica declaratio, quod talis irregularitas in tali persona finita jam sit. Unde, si contingeret, propter necessitatem alicujus Ecclesiæ, et penuriam ministrorum expedire aliquem adhuc neophytum, et per se ac absolute nondum satis habilem ad Ordines, ad Ordines admitti, non credo id posse fieri arbitrio solius Episcopi, sed necessariam esse dispensationem Pontificis, quia illa jam non est declaratio finitæ irregularitatis, sed dispensatio in illa, quæ, cum sit dispensatio in præcepto Apostolico, et nullibi legatur Episcopo commissa, non videtur ei permitienda. Quin potius, quoties aliquis ab ipsomet baptisate (ut sic dicam) ad Ordines assumendus est, quantumvis propter insignes animi dotes assumatur, videtur necessaria dispensatio Pontificis, quia non obstante quacumque alia dignitate personali, necessaria est aliqua temporis dilatio moralis, ideoque nunquam id factum et probatum legimus, nisi ex aliqua speciali motione Spiritus sancti, et interveniente publico consensu Ecclesiæ seu Episcoporum, ac fere semper ipsius etiam Summi Pontificis.

8. *Tertia conclusio.* — Dico tertio: filii neophytorum, qui ante usum rationis baptizantur, irregulares non sunt. Probat, quia

ipsi non sunt neophyti, ut ex dictis patet, nec quia parentes eorum sunt vel fuerunt neophyti, ideo ipsi sunt irregulares, quia in jure talis extensio non invenitur. Proceditque hæc assertio, sive hi filii nati sint post baptizatos parentes, sive antea, dummodo ante usum rationis baptizati sint. Imo etiam habet locum, licet parentes baptizati non fuerint, ob eandem rationem, quod ipsi nunquam sunt neophyti, et ob conditionem parentum nulli fiunt irregulares. Neque in hoc est eadem ratio de his, et de filiis hæreticorum, quia ibi causa irregularitatis est delictum parentis, quod punitur etiam in filiis, et redundat in infamiam eorum; hic autem irregularitas parentis non est propter delictum, sed solum propter novitatem status, quæ in ipso causat indecentiam ad ascendendum subito ad clericalem statum, quæ novitas non habet locum in filio, qui ab infantia baptizatus est, neque in eo causat indecentiam, aut veram infamiam apud Deum. Atque ita sentit Navarr., dict. n. 205. Qui consequenter infert non esse irregulares illos, qui vulgo *Christiani novi* appellantur, quia illi non tantum filii sunt, sed nepotes, vel in alio etiam inferiori gradu descendentes a Christianis, qui a judaismo, vel paganismo conversi sunt ad fidem. Hoc autem intelligendum est cum duplici limitatione. Una est, ut intelligatur ex vi juris communis, nam per statuta particularia alicujus Regni vel Provinciæ possunt excludi. Oportet tamen, ut talia statuta per Sedem Apostolicam confirmata sint. Alia est, ut intelligatur per se, et ex vi talis originis; nam si aliunde talis persona sit suspecta in fide, ex hoc capite erit irregularis, juxta superius dicta; oportet tamen ut suspicio sit rationalis et prudens, et in individuo de tali persona, alioqui injuria illi fieret, ideoque hoc suspicionis genus, quod alicubi generale est in opinione vulgi, per se non sufficit ad reddendas irregulares particulares personas, licet possit sufficere, ut interveniente Pontificis auctoritate, possint condi statuta, quibus excludantur.

9. *Cap. Constituit, 47, q. 4, objicitur.* — *Exponitur.* — Sed objici potest contra hanc partem, cap. Constituit, 47, q. 4, quod sic habet, *Constituit Sanctum Concilium ut Judæi aut hi qui ex Judæis sunt officia publica nullatenus appetant.* Ubi *Judæi* appellari videntur, qui ex judaismo ad fidem conversi sunt, et Gloss. videtur exponere, et cum ea Tiraquellus in tract. de Pœnis temperandis,

caus. 54, n. 49; hi autem, *qui ex Judæis sunt*, dici videntur filii talium Judæorum; ergo etiam filii horum neophytorum sunt irregulares ex vi illius textus. Respondeo, textum illum sumptum esse ex Conc. Toletano IV, can. 65, in quo manifeste est sermo de Judæis, qui illo tempore in Hispania legem suam profiteri permittebantur. Quod patet tum ex ipsa Judæorum appellatione; nunquam enim Concilium homines jam baptizatos, et ad fidem conversos, Judæos appellavit; tum etiam quia statim distinguit illos a Christianis, dicens, *quia sub hac occasione Christianis injuriam faciunt.* Nec Glossa, aut Tiraquellus aliter vocem illam, *Judæi*, interpretantur; sed sub alia, scilicet, *qui ex Judæis sunt*, comprehendendi putant eos, qui ex Judæis de novo sunt ad fidem conversi; quod non obstat his, quæ diximus, nam licet hunc sensum admittamus, isti non excluduntur, quia filii Judæorum sunt, sed quia ipsi neophyti sunt. Per se autem est difficilis illa interpretatio, quia hos etiam videtur Concilium a Christianis distinguere in verbis ante ponderatis, et ideo verisimilis est alia Glossæ interpretatio, *ex Judæis*, ibi appellari omnes familiares eorum, seu qui ex familia eorum sunt, præsertim filii familias, ut ibi Turrecremata cum aliis notavit, late impugnans priorem expositionem. Ubi etiam ait, ex Judæis appellari proselytos, qui judaismum profitebantur, licet ex eorum origine non essent. Addo etiam ibi publica officia, juxta subjectam materiam, appellari Magistratus, et alia officia, quæ pertinent ad politicam et temporalem gubernationem Christianorum, ut ex ipso Concilio satis constat.

SECTIO IV.

Utrum, propter simoniæ vitium, vel aliud religioni contrarium, irregularitas incuratur.

1. *Conclusio generalis.* — Circa quæstionem hanc generatim existimo nullam propriam irregularitatem propter hæc crimina, per se loquendo, seu seclusa infamia, incurri, ex illo fundamento, quod hæc pœna non invenitur expresse in jure lata propter hæc crimina. Tamen, ut hoc in specie probemus, et nonnullas irregularitates, quæ ab aliquibus auctoribus sine sufficienti fundamento adjiciuntur, excludamus, præsentem dubitationem proponimus.

De simonia.

2. *Prima opinio.* — *Rejicitur quoad poste-*

riorem partem. — Primo ergo de vitio simoniæ, quidam asserunt, sive committatur in Ordinibus, sive beneficiis, inducere irregularitatem, tam in dante quam in recipiente, ut ait Maiolus, lib. 4, c. 23, et latius, lib. 5, c. 45, cum Speculatore, titul. de Dispensat., § Juxta, v. *Secundo in simonia*, qui aperte loquuntur de propria irregularitate, non de suspensione. Nam Speculator subdit, hujusmodi irregularem ministrando non incurrere novam irregularitatem, et Maiolus dicit hoc esse verum, quantum est ex vi prioris irregularitatis; nam ratione excommunicationis, quam etiam simoniacus incurrit, ministrando fit iterum irregularis; quod dicere non potuissent, si loquerentur de suspensione, et non de propria irregularitate. Hæc vero sententia quoad hanc posteriorem partem falsa est; nam simoniacus in Ordine suscepto celebrans sine dispensatione fit irregularis, non solum quia excommunicatus est, sed etiam quia propriissime suspensus per cap. Si quis, de Simonia. Ubi hæc suspensio in tres personas fertur simoniam in Ordine committentes, scilicet, præsentem, ordinantem et ordinatum; non tamen æqualiter, neque quoad eadem ministeria, et ideo non etiam æqualiter incurrent hanc irregularitatem ministrando, sed cum proportione, unusquisque, scilicet, in actu sibi prohibito, juxta supra dicta de Suspensione, disput. 31, sect. 4.

3. *Improbatur quoad priorem partem, et jura, quæ pro illa allegantur, exponuntur.* — Atque hinc præterea colligo, falsum esse primum dictum hujus sententiæ, quia nullum est decretum in jure, quod distincte loquatur de irregularitate, sed de suspensione, propter hoc crimen. Quod patet in primis ex dict. cap. Si quis, quod dicti auctores pro se allegant. Afferunt etiam cap. Tanta, eodem titulo, in quo prius dicitur, *Omnis peccator Missam cantare potest, præter simoniacum.* Deinde additur, a quolibet posse accusari, *ut ab Ordine male accepto removeatur.* Verumtamen priora verba ad summum probant, simoniacum habere canonicum impedimentum, ut celebrare non possit; quod verum est ratione suspensionis, et excommunicationis. Sensus enim illorum verborum esse debet, omnem peccatorem, si nihil aliud quam peccatum illi obstet, pœnitentiam agendo, posse Missam cantare; simoniacum autem, etiamsi illam agat, non posse, quia habet aliud impedimentum. Hinc autem irregularitatem inferre, nihil aliud est, quam ex genere speciem affirmative

colligere. Posteriora autem verba ex vi sua, non solum irregularitatem, verum neque aliam pœnam ipso facto incurrendam imponunt, ut patet ex illo verbo, *removeatur*; conjungendo tamen pœnas impositas in aliis juribus, sensus illius verbi est, ut removeatur, cogendo illum ad observandam suspensionem, quam incurrit. Addere item possumus cap. De hoc, eodem titulo, ubi propter simoniam in beneficii susceptione commissam, perpetua depositio imponenda dicitur, et idem insinuat in cap. Per tuas, eod. tit. Verumtamen illa etiam non est irregularitas, quia ibi non agitur de pœna ipso jure imposita, sed ab homine imponenda. Possunt item verba illa intelligi de executione illius suspensionis, quam alia jura imponunt; sæpe enim suspensio de se perpetua, depositio in jure vocatur. Citatur præterea, cap. Statuimus decretum, et cap. Erga simoniacos, 1, quæst. 1. Sed in hoc posteriori solum dicitur, *simoniacos omnino damnandos, ac deponendos esse Apostolica auctoritate sancimus*. Quæ verba non sufficiunt, et eundem sensum habent, quem diximus. In priori vero textu dicitur, *a proprio gradu decidant, quod verbum significare videtur depositionem*. Tamen, quia non additur verbum, *ipso jure*, et potest aliquis per se cadere, vel ab alio dejectus, ideo illa etiam verba explicari possunt de suspensione perpetua ab homine imponenda, juxta alia verba, quæ paulo inferius ibidem subjiciuntur: *Ab officio male accepto removeantur*. Et, licet intelligantur de suspensione ipso jure, nihil faciunt ad irregularitatem probandam.

4. *Ratio in contrarium.* — *Solvitur.* — Tandem vero addi potest in confirmationem hujus sententiæ, quia simoniacus in jure hæretico comparatur, et ideo hæresis appellari solet, ut patet in dicto cap. Per tuas, de Simonia, et cap. Præsentium, 7, quæst. 1; ergo sicut hæreticus fit irregularis, ita et simoniacus. Maxime cum hoc crimen etiam comparetur crimini idololatriæ, et illi quodammodo præponatur, c. Cum omnis, et c. Eos qui, 4, quæst. 1, juncta Glossa ibi; comparatur etiam crimini læsæ majestatis, juxta L. Si quemquam, ubi Baldus, Cod. de Episc. et clericis. Denique dicitur majus quolibet alio crimine in dict. cap. Per tuas, et in c. ult., 1, q. 7; ergo si per idololatriam, et alia minora vitia incurritur irregularitas, multo magis per simoniam. Verumtamen hæc etiam ratio non probat, primo quidem, quia simonia non dicitur hæresis per proprietatem, ut per se ma-

nifestum est, quia non est vitium inducens errorem in intellectu, sed pravitatem in affectu circa talem materiam; per quandam autem metaphoram seu exaggerationem ita vocatur, quia simoniacus opere ipso videtur profiteri male sentire de rebus sacris, ut docuit D. Th., 2. 2, q. 100, art. 1; lex autem, quæ pœnam imponit propter crimen aliquod, secundum proprietatem intelligenda est. Deinde certum est, hoc vitium non esse majus, neque æquale omnibus aliis, præsertim hæresi, et idololatriæ, quæ magis directe offendunt Deum ipsum, ut latius in propria materia dicendum est; sed jura interdum ita loquuntur, vel per exaggerationem, vel juxta subjectam materiam, loquendo, scilicet, de peccatis fidelium, et clericorum, quæ dici solent crimina mere Ecclesiastica, ut videre licet in Julio Claro, lib. 5, § Simonia. Et maxime intendunt jura dicere, hoc crimen esse valde perniciosum Ecclesiæ, propter pronitatem ad illud, cum illius enormitate. De quo videri potest Turrecremata, in dict. cap. Patet, et in cap. Eos, et in cap. Cito, 1 quæst. Denique (quidquid sit de criminum comparatione) certum est, eam non sufficere ad extendendam irregularitatem ad casum in jure non expressum, qualis est hic de quo agimus. Multo autem improbabilius est, quod Maiolus supra simpliciter asserit, irregularem fieri qui Ordines, aut beneficium per simoniam recipit, etiamsi per ignorantiam et absque peccato id fieri contingat; et ideo statim cum sciverit, debere abstinere, et beneficium dimittere. Nam juxta veriore sententiam, sic ordinatus, neque suspensus manet, si Episcopus ordinans suspensus antea non erat. Propter simoniam item in beneficio, etiam cognitam, probabilius est non incurri suspensionem ab Ordine: quæ omnia in loco supra citato tractavi; multo ergo minus in his casibus incurretur irregularitas. Igitur de simonia quoad hoc genus pœnæ, nihil addendum est his, quæ de excommunicatione, et de suspensione diximus.

An propter sacrilegium incurrat irregularitas.

5. *Maioli regula.* — *Exploditur.* — Secundo principaliter dicendum hic est de aliis peccatis contra religionem, de quibus Maiol., lib. 5, cap. 30, generalem regulam statuit, propter crimen sacrilegii irregularitatem incurri, quam in sequentibus per varias species sacrilegiorum declarat, eamque probat, vel

per extensionem ab uno ad alia ob paritatem rationis, vel ex generalitate verborum in cap. Infames, 6, quæst. 1, ubi inter alios sacrilegi infames appellantur, et consequenter irregulares. Sed nunc non agimus de infamia, alioqui multa alia vitia numeranda essent, quæ ibi recensentur; sed agimus de propria pœna talis criminis, et hæc ibi non ponitur, neque alicubi generatim, ut recte significavit Bern. Diaz, c. 87, ubi referens doctrinam Hostiensis, qui in Summ., tit. de Accusationibus, § Qui sit effectus, dixit, sacrilegium puniri pœna depositionis, ipse ait, sacrilegium se habere multipliciter, et ideo considerandam esse speciem ejus, quasi dicat, ex vi generis non habere definitam pœnam, omnibus speciebus communem, et Hostiensem, de sacrilegio, non distributive, sed indefinite, seu de enormi aut gravissimo sacrilegio intelligendum esse. Quam doctrinam ego verissimam existimo, et præsertim quoad pœnam irregularitatis, in qua maxime argumentum a simili validum non est. Sed videamus de singulis.

6. *Primus sacrilegii modus excluditur.* — Primo ergo dicitur hæc irregularitas incurri propter crimen vendendi res sacras, paramenta, calices, etc. Quæ videtur probabiliter colligi ex cap. Si quis presbyter aut diaconus, d. 50. Ubi de committente hoc delictum dicitur, *Placuit in ordinatione Ecclesiastica non haberi*. Quæ verba satis videntur irregularitatem indicare. Omnes tamen expositores locum illum intelligunt de quadam depositione accommodata delicto, nimirum, quia talis clericus removeri debet ab administratione rerum Ecclesiasticarum. Vel etiam de depositione, aut suspensione ab Ordine, si crimen tali pœna dignum fuerit iudicio Episcopi, cui totum hoc negotium ibidem committitur.

7. *Secundus modus rejicitur.* — Numeratur præterea sacrilegium turpis commisionis cum moniali, aut sacra virgine. Nam de clerico tale delictum committente dicitur in cap. Si quis Episcopus, 27, quæst. 1, *Deponatur*, sicut de laico dicitur, *Excommunicetur*. Tamen et ex vi ipsius verbi, et ex comparatione dictarum pœnarum satis constat, illam non esse pœnam jure impositam, sed ab homine imponendam, atque adeo non esse irregularitatem, sed depositionem per hominem pronunciandam. Quod etiam constat ex c. Si qua monachorum, et c. Si quis rapuerit, eadem caus. et quæst., et late exponit Bernard. Diaz, c. 81. Ex verbo ergo, *Deponatur*, ut dixi, non bene colligitur irregularitas, alias innumeræ

essent multiplicandæ, ut patet tota distinct. 50, cum aliis.

8. *Tertius modus improbat.* — *Quartus modus.* — Et hoc uno verbo excluduntur plura alia exempla hujus irregularitatis, quæ prædictus auctor affert. Primum de sortilegis, seu magicis divinatoribus, ex 26, quæst. 3, per totam, ubi depositionis pœna imponitur in cap. Si quis Episcopus; quamvis enim Gratianus legat, *suspensus*, tamen correctiora exemplaria habent, *depositus*; et sic etiam Glossa interpretatur; et latius Bernard. Diaz, cap. 107, et Sylvester, verb. *Superstitio*, quæst. 11, ubi refert ex Archidiacono, quosdam dixisse, per hoc crimen etiam occultum contrahi irregularitatem, quam opinionem ipse non reprobatur; sed rejicienda est, quia talis irregularitas non est in jure expressa. Refert etiam alios dixisse, saltem incurri hæc irregularitatem, quando tale delictum est publicum, quod ipse sequitur cum Bernard., in cap. 2 de Sortilegis. Refert denique alios, qui hoc etiam negant, quorum sententia verior est, quia talis irregularitas nullibi invenitur. Et patet etiam ex cap. 2 de Sortilegis, ubi clerico tantum suspensio unius anni ab altaris ministerio in pœnam imponitur, idque non ipso jure, sed per hominem. Huc etiam spectat peccatum apostasiæ a religione, vel clericatu, quod irregularitatem inducere dicitur ex cap. ult., dist. 50, cum Glossa, quæ est proxime ante illud, verb. *Apostata*. Sed in eo textu tantum dicitur, apostatam a religione, durante eo statu, non esse ad Ordines admittendum. An vero incurrat suspensionem, si ita imponens ordinetur, diximus supra. Et videri potest Sylvester, verb. *Apostasia*, quæst. 8, et verb. *Dispensatio*, num. 20, ubi significat, hanc quidem esse irregularitatem, dispensabilem tamen a Prælato religionis, ad quam apostata post penitentiam reducitur. Sed neque ibi talis potestas conceditur, neque alibi, et ideo, si ex vi juris communis ordinari potest, hoc est, quia non fuit factus simpliciter irregularis, sed durante statu apostasiæ; ita enim potest caput illud commode intelligi; et favet cap. ult. de Apostatis, si bene expendatur. Quam rem latius in opere de Religione tractamus.

9. *Quintus modus exploditur.* — *Sextus modus improbat.* — Aliud exemplum est de blasphemia, quod non est probabilius quam reliqua, nam jure antiquo depositionis pœna imponebatur, ut patet ex cap. Si quis, 22, quæst. 1, de qua pœna, quando et quomodo